

HOE STAAT DE MELKVEESECTOR ER ECONOMISCH VOOR?

De 'barometer melkveehouderij' werpt een blik op de actuele economische situatie in de Vlaamse melkveesector op basis van cashflow, maar kijkt ook achterom.

– Jan Leyten, KBC Land- en Tuinbouwcenter

De barometer melkveehouderij is het derde artikel in een reeks over de economische situatie in de intensieve veehouderij. Begin dit jaar belichtten we de varkenshouderij (zie *Management&Techniek* 2 van 25 januari) en nadien, in april (zie *Management&Techniek* 8 van 19 april) kwam de pluimveesector aan bod. Telkens wordt de analyse op dezelfde manier opgebouwd, met als uitgangspunt het boekhoudkundig gemiddeld standaardbedrijf. Zo krijgen we een beeld van de economische situatie van de Vlaamse melkveesector.

Cashflowbenadering

Om de financieel-economische situatie van een bedrijf of een sector in kaart te brengen, is de cashflow de meest aangegeven parameter. In essentie is de cashflow het verschil tussen de binnenkomende en de uitgaande geldstromen op een bedrijf. Met andere woorden, hoe het

met de kas, de portefeuille, is gesteld. De Nederlandse vertaling van cashflow is dan ook 'kasstroom'. Cashflow mag je niet verwarren met winst. Winst heeft te maken met, al dan niet fictieve, kosten en de opbrengsten. Bij de cashflow gaat het om de werkelijke inkomsten en uitgaven. Daarom wordt de cashflow wel eens de bedrijfseconomische indicator van het gezond boerenverstand genoemd. De cashflow wordt in dit artikel uitgedrukt in functie van het eindproduct: per 100 l geproduceerde melk. Het is het gemiddelde resultaat van de prestaties van individuele bedrijven. De weergegeven

cijfers zijn dan ook met de nodige omzichtigheid te interpreteren. Ze zijn niet zomaar te vertalen naar het individuele bedrijfsniveau, omdat het gemiddelde melkveebedrijf nu eenmaal niet bestaat. Elk bedrijf heeft zijn specifieke structuur en kenmerken, eigen technische en bedrijfseconomische resultaten die onderling sterk kunnen verschillen en sterk kunnen afwijken van het gemiddelde. Daarnaast wordt er in dit artikel ook ingegaan op de factoren die de cashflow al dan niet in belangrijke mate beïnvloeden. Zo kunnen onderlinge verschillen tussen melkveebedrijven deels worden verklaard.

Welke inkomsten en uitgaven worden in de cashflowberekening in rekening gebracht? Omdat er tussen melkveebedrijven grote verschillen bestaan in de bedrijfstoelagen, milieukosten (voornamelijk mestafzetkosten), pachten en kredietlasten (kapitaalaflossingen en

.....
Hoe hoger het aandeel
ruwvoedermelk, hoe hoger de
cashflow.
.....

intresten), en deze niet altijd toe te wijzen zijn aan de melkveetak, worden deze inkomsten en uitgaven niet meegeteld in de berekende cashflows. Om te komen tot de 'beschikbare cashflow' – wat er werkelijk verdiend wordt – moeten deze nadien nog wel verrekend worden. De berekening van de cashflows gebeurde op basis van analyses van Tiber, de bedrijfseconomische boekhoudingen van

toeslagen. Je vindt in deze grafiek ook de gemiddelde cashflows voor het kwart van de bedrijven met de hoogste cashflows en het kwart van de bedrijven met de laagste cashflows.

De cashflowprognose voor 2013 is gebaseerd op de prijsevoluties tot eind september van de melk, nuchtere kalveren, reforme koeien en krachtvoeder. Voor het vierde kwartaal van 2013 werden de

Opvallend is ook de grote spreiding van de cashflows tussen de betere en de minder goede bedrijven. Gemiddeld realiseren de bedrijven die zich in het hoogste kwartiel (beste 25%) bevinden een cashflow die meer dan het dubbele bedraagt van de bedrijven in het laagste kwartiel. Het verschil in cashflow bedraagt ongeveer 10 euro per 100 l. Wanneer we de beschikbare cashflow zouden berekenen,

Tabel 1 Gemiddelde kenmerken van de melkveebedrijven uit de Tiber-boekhoudingen (2010-2012) op jaarbasis - Bron: Boerenbond

Koeien (aantal)	81,5
Melkproductie (l)	609.653
Melkquotum (l)	586.168
Melkproductie/koe (l)	7.934
Premies incl. bedrijfstoelag (euro)	26.335
Milieukosten, hoofdzakelijk mestafzet (euro)	1.543
Betaalde pachten en huur (euro)	9.785
Kredietlasten (kapitaal + interest, euro)	56.300
Vervangingspercentage (%)	32,40
Kalvingsindex	1,01
Grootvee-eenheden/ha ruwvoeder	2,51

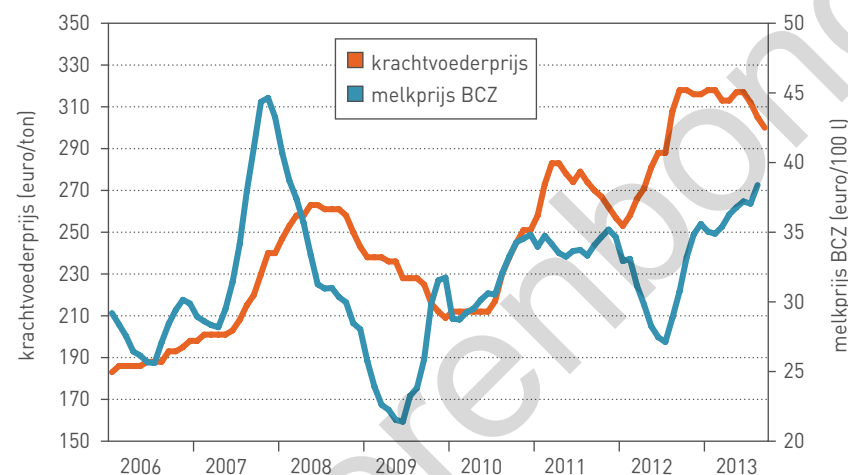

De voederkosten zijn het meest bepalend voor de cashflow.

Boerenbond voor gespecialiseerde melkveebedrijven met als startmaanden december en januari.

Analyse melkveehouderij

In figuur 1 wordt de evolutie van de melkerijprijs per 100 l (reële prijs BCZ-leden) en de krachtvoederprijs (basisprijzen Aveve) weergegeven. Deze prijzen zijn exclusief btw, kortingen en toeslagen. Figuur 2 geeft de jaarlijkse evolutie weer van de gemiddelde cashflow per 100 l geproduceerd melk voor de periode 2008-2013. Deze cashflows zijn exclusief milieukosten (hoofdzakelijk mestafzetkosten), pachten, kredietlasten en bedrijfs-

Figuur 1 Evolutie melkerijprijs (euro/100 l) en krachtvoederprijs (euro/ton) - Bron: BCZ en Aveve Veevoeding

Figuur 2 Evolutie per jaar van de cashflow in euro per 100 l geproduceerde melk - Bron: BCZ en Aveve Veevoeding

prijzen constant gehouden op het niveau van het einde van het derde kwartaal. In de melkveehouderij waren vooral 2009 en 2012 erg magere jaren. In 2009 lag de lage melkprijs aan de basis van de zwakke resultaten. In 2012 was het de combinatie van lagere melkpreizen en sterk gestegen voederprijzen die resulteerde in lage cashflows. Inzake rentabiliteit belooft 2013 het beste jaar sinds 2007 te worden. De melkprijs, op het hoogste niveau sinds 5 jaar, en de dalende voederprijzen liggen aan de basis van dit resultaat.

waarbij ook de kredietlasten, pachten, milieukosten en bedrijfstoelagen in rekening gebracht worden, worden de verschillen nog groter. De kredietlasten (kapitaalsaflossingen en intresten) bedragen gemiddeld 9,2 euro per 100 l. De voederkosten zijn het meest bepalend voor de cashflow. Ze verklaren ongeveer de helft van de verschillen in de cashflows tussen de bedrijven. Een melkveehouder die zijn ruwvoeder goedkoop kan produceren en hiermee per koe veel liters melk kan produceren, doet daarmee een groot economisch voordeel.

Relaties tussen kengetallen en cashflow

Uit een analyse van de individuele bedrijfseconomische Tiber-boekhouding (2010-2012) blijkt dat 2 eenvoudig te meten technische kengetallen de variatie in cashflow op bedrijfsniveau redelijk goed kunnen voorspellen. Uiteraard is de voorspelling op basis van technische kengetallen minder accuraat dan de berekening op basis van de reële inkomsten en uitgaven.

Het kengetal 'geproduceerde liters ruwvoedermelk (VEM) per koe' blijkt de hoogste voorspellende waarde te hebben voor de cashflow per 100 l geproduceerde melk. Gezien de voederkosten in belangrijke mate het economisch resultaat bepalen, en vooral de liters die geprodu-

ceerd worden op basis van ruwvoeder hiervoor bepalend zijn, is dit niet onlogisch. Hoe hoger het aandeel ruwvoedermelk, hoe hoger de cashflow. Ook het vervangingspercentage als parameter voor het bedrijfsmanagement, heeft een duidelijke correlatie met de gerealiseerde cashflow. Hoe lager het aandeel melkoeien dat jaarlijks vervangen wordt, hoe hoger de cashflow. Andere technische kengetallen blijken een veel lagere voorspellende waarde te hebben.

De melkproductie per koe en de totale melkproductie op bedrijfsniveau beïnvloeden in veel mindere mate de cashflow per 100 l melk. Optimaliseren eerder dan maximaliseren is de boodschap!

Aan de kant van de inkomsten bepaalt de ontvangen melkprijs in belangrijke mate

de gerealiseerde cashflow. Bedrijven die erin slagen om een hoger dan gemiddelde melkprijs uitbetaald te krijgen, zien dit weerspiegeld in een hogere cashflow. Ook de bedrijfsstructuur is mee bepalend voor de cashflow. De productie van bedrijfseigen ruwvoerders beïnvloedt in sterke mate de rentabiliteit. Bedrijven met onvoldoende grond voor de productie van ruwvoerders realiseren lagere cashflows per 100 l melk. De cashflow gerealiseerd op de liters waarvoor geen bedrijfseigen ruwvoeder beschikbaar is, ligt gemiddeld 5 euro per 100 l lager dan voor de liters waarvoor wel eigen ruwvoerders beschikbaar zijn. ■

Eenvoudig aan te koppelen
Meer autonomie (2500 l)
Tank ontworpen voor zo weinig mogelijk reststoffen

DistriTECH
JOSKIN

Tel: 04 377 35 45 – www.distribtech.be

Melken en koelen met Fullwood-Packo

hoogste melkwaliteit van koe tot koeltank...

Regio West- & Oost-Vlaanderen en VI-Brabant: 0479/36 24 40
Regio Antwerpen en Limburg: 0476/65 16 55

www.fullwood-packo.be

Be the profit farmer

Fullwood
Packo